

**ЗНАЧЭННЕ ЛІТАРАТУРНАЙ ТВОРЧАСЦІ МІХАІЛА
КЛЮЧАНОВІЧА (У КАНТЭКСЦЕ ДАСЛЕДАВАННЯЎ
ПІНСКАГА КРАЯЗНАЎЦА А. ІЛЫНА)**

А.А. Ігнацюк

Палескі дзяржаўны ўніверсітет

г. Пінск, Рэспубліка Беларусь

E-mail: ignatuk.e@polessu.by

У артыкуле разглядаюцца адметнасці паэзіі беларускага паэта М. Ключановіча: аналізуюцца сімвалічныя вобразы паэтычнага зборніка М. Ключановіча – «Хрыстовы Золак», таксама падкрэслена ўнікальнасць паэмы «Паляшучка»; даследаванне ажыццяўляецца на матэрыяле артыкула «Шалаш поэтов» сучаснага Пінскага краязнаўца А. Л. Ілына.

Ключавыя словы: бібліятэка М. Ключановіча, беларускасць, краязнаўства, Палессе, рэлігія, «Шалаш поэтов».

Аляксандр Ілын – адзін з самых яркіх краязнаўцаў Палесся. Яго навуковыя матэрыялы выклікаюць безумоўную цікавасць. У асноўным А. Ілын даследаваў культуру Палесся міжваеннага часу. Ён

часцей за ўсё пісаў пра падзеі мясцовага Палескага жыцця, пра культурных дзеячаў, мясцовых палітыкаў, пра дваранства і святароў.

Адзначым, А.Ільін шмат працаваў у архівах Беларусі, даследуючы тэму Беларускага нацыянальнага руху на Піншчыне (ва ўмовах палітыкі паланізацыі польскімі ўладамі беларускага насельніцтва ў міжваенны перыяд). Аляксандр Львовіч не аднойчы падкрэсліваў (у сваіх лістах, адрасаваных сябрам-навукоўцам), што дзейнасць арганізатараў ТБШ (Таварыства беларускай школы) не вельмі паўплывала на рост самасвядомасці палешукоў.

З *Беларускім рухам на Піншчыне* звязана дзейнасць такой неардэнарнай постаці як Міхаіл Ключановіч (1901–1938?).

У 2004 г. А. Ільін на падставе малавядомых фактаў, узятых з Дзяржаўнага архіва Брэсцкай вобласці, напісаў артыкул «Шалаш поэтов» аб групе расійскіх манархістаў у Пінску («Гістарычная брама», 2004. № 1(22)), які пачынаецца так: «Нашу портретную галерею начнём с самой загадочной личности... Вначале предложим его характеристики, данную польской полицией⁵: *Ключанович (Ключенович) Михаил, сын Василия и Ольги, родился 20 ноября 1901 года в Старобине Слуцкого уезда (Российская Федерация), холост, православный, белорус, иностранец с неустановленным гражданством, в последнее время владелец русской библиотеки в Пинске. В 1920 году служил в антибольшевистских белорусских подразделениях, а после окончания польско-советской войны жил в Пузичах Лунинецкого уезда. В 1922 году поселился в Пинске, где вначале работал в кинотеатре «Казино» как кассир и билетёр. Через несколько месяцев создал общественную русскую библиотеку и одновременно начал литературную деятельность, выдал несколько брошюр на русском и белорусском языках туманного содержания, рассматривал религиозно-моральные и общественно-обычаевые темы*» [3].

Упершыню Аляксандр Львовіч зацікавіўся паэтычнай творчасцю М. Ключановіча ў 2004 годзе, калі працаваў над артыкулам «Шалаш поэтов».

А. Ільін тады шкадаваў, што ў яго не было ніводнай кніжкі М. Ключановіча. Неўзабаве польска-беларускі госторык Юры Туронак, па просьбе А. Ільіна, адшукаў у Варшаўскай Нацыянальнай бібліятэцы дзве кнігі М. Ключановіча, вядомыя пад псеўданімам «Міхаіл»: зборнік беларускіх вершаў «Хрыстовы Золак» (Вільня, 1927 г.) і тэксты, узятых з Бібліі, але інтэрпрэтаваныя ў некаторых месцах Ключановічам. Гэта – «Два дерева» (Пінск, 1924–1926 гг.) і «Священник Бога живого» (Пінск, 1926 г.).

⁵ГАБО. Ф.1. Оп.2. Ед.хр.1182. Л. 276

Мал. 1. М. Ключановіч

Вершы М.Ключановіча Аляксандр Львовіч прааналізаваць не паспеў (заўчасна пайшоў з жыцця).

Таму скажам: аўтар выдання – Міхаіл (псеўданім), зборнік быў надрукаваны ў 1927 годзе, у Вільні (Беларуская Друкарня ім. Фр. Скарыны). На вокладцы пазначаны 1924 год: мажліва таму, што свае беларускамоўныя вершы, уключаныя ў кнігу, М. Ключановіч ствараў не пазней 1924 года: пераважна пісаў у Старобіне і Пінску (у перыяд з 1920 па 1923 г.), а таксама ў Пужычах (1921 г.), у Рахавічах (1921 г.), у Кіішчы (1921 г.)⁶ Але ж гэта былі не зусім дасканалыя радкі, хоць і шчырыя. Ёсць у кнізе і нізка рускамоўных вершаў «Под бременем Креста» – пераважна любоўнай лірыкі.

А. Ільін успрыняў М.Ключановіча як паэта-містыка, філосафа. Галоўная ідэя «Хрыстова Золака» трымаецца на думцы, што ўсё ў жыцці чалавека: і воля бацькоў, і першае каханне, і грамадская дзейнасць, упадобненая ўзыходжанню *Грамады* (маецца на ўвазе Беларуская сялянска-працоўная грамада), – пазначана найвялікшай воляй Бога-Хрыста. У рэалістычных вершах Міхаіла раскрываецца светапогляд простага чалавека з народа, які ў часе яго злучанасці з *Хрыстовым Золакам* робіцца надта шчырым, часам найўным, але выразна зразумелым для сябе, пра што сведчаць радкі:

Бог сьвяты мяне стварыў,
між людзьмі пасяліў,
і сьвятога Духа ўліў,

⁶ «Вясной 1924 г. М. Ключановіч даслаў першы варыянт рукапісу свайго зборніка «Хрыстовы Золак» у віленскую газету «Кругіса». Тры вершы з'явіліся на яе старонках, а 8 лістапада 1924 г. з рэдакцыі паведамлілі: «Памагчы выдаць "Хр.Золак" рэдакцыя ня можа». Тады Міхась Ключановіч сабраў грошы і надрукаваў кнігу праз тры гады, без належнай рэдактуры...»[2].

каб я праўду палюбіў[6,с.6].
«Мой Хрэст»

Вось і ліха? Гдзесь прапала,
кожны верны з сэрца строс;
хоць у нас яно гуляла,
дык цяпер забраў Хрыстос[6,с. 9].
«Вялікдзень»

Й вось адну я думку маю:
шчасце ў сэрца каб прыняць:
шчасце з Богага каб раю,
што ніхто ня дуж адняць [6, с. 17].
«Й вось адну я думку маю»

У артыкуле «Шалаш поэтов» А. Ільін падкрэслівае, што М. Ключановіч у палітычнае жыццё ўступіў у 1925 г., актыўна ўдзельнічаў у арганізацыі суполак Беларускай сялянска-працоўнай грамады, а таксама пінскага аддзялення Беларускага кааператыўнага банка.

Цікава, што ў вершы «Янцы Купале» аўтар (мабыць, пад уплывам рускага філосафа Уладзіміра Салаўёва) атаясаміў вобраз Грамады з сімвалічнай Дзяўчынай. «Грамада» ў М. Ключановіча, як тая Сафійка – Душа сусвету, што ў рускага філосафа, і такой жа хоча бачыць Міхаіл ролю паэзіі Я. Купалы: «пайшла ад Бога «Грамада – Дзева грэшнікаў спасці» [6, с. 39].

У 1925–1926 гг. М. Ключановіч актыўна прапагандаваў беларускую культуру. У 1925 годзе ў газеце «Беларуская доля» (№18)⁷ з’явілася публікацыя Ключановіча – «Беларуская песьня», у якой ён выказаў такое пажаданне: «4-га сакавіка 1925 года ў Пінску быў канцэрт вядомай расейскай пясняркі п. Плявіцкай. Паміж сваіх песьняў яна праспявала беларускую «Ці ня дудка мая». Дык гэтая песня ў Пінску была вельмі гарача вітана рашуча ўсімі прысутнымі. Астатца пажадаць, каб п. Плявіцкая на Беларусі больш пяла беларускіх песьняў».

Але ж ёсць у Міхаіла ўнікальны твор, надзвычай каштоўны для сённяшняга чытача. Гэта – паэма «Паляшучка», напісаная ў 1931 г. Сам жа аўтар аднёс яе да жанру аповесці. Без сумневу, «Паляшучка» – дакумент цэлай гістарычнай эпохі (20-х гадоў XX стагоддзя). У

⁷ «Беларуская доля» — грамадска-палітычная газета прагрэсіўнага кірунку ў Заходняй Беларусі, орган Беларускага пасольскага клуба. Выдавалася на беларускай мове ў Вільні з 11 студзеня да 22 мая 1925 года.

падтэксце бачацца этапы супярэчлівага жыцця палешукоў ва ўмовах нацыянальнага руху за беларускую школу і беларускую мову.

Готуюсь повесить на стене:
маленькую ушагу Вальки,
свадьбу-вотдай Камаро Залеу,
меленькую ушагу Жюки Камневу,
свадьбу-вотдай Мале Мале,
меленькую ушагу Лозе Камневу,
свадьбу-вотдай Мур Лозе,
меленькую ушагу Мале Мале,
свадьбу-вотдай Мур Лозе.

Мал. 2. Уступ да паэмы М. Ключановіча

Гэты твор амаль недаследаваны ў беларускім літаратуразнаўстве.

Гісторык Павел Абламскі адшукаў рукапіс «Паляшучкі» ў Бібліятэцы Акадэміі навук Літвы імя Урублеўскіх і даслаў Аляксандру Ільіну сканы ненадрукаванай паэмы, з такімі пазначэннямі:

М. В. Ключановіч

Палешучка

Палесская повесть

Пінск, 1932 г.

А. Ілын намагаўся расшыфраваць дэдукцыю тэксту.

Як адзначыў Павел Абламскі, многія свае творы М. Ключановіч дасылаў у Віленскую Беларускаю друкарню імя Францішка Скарыны, якой кіраваў тады Язэп Найдзюк.

Заўважым, аўтар пісаў «Паляшучку» амаль шэсць месяцаў: з 21 красавіка па 4 кастрычніка 1931 года.

Але ж у Вільні паэма не была надрукавана. Асобныя яе часткі друкаваліся ў газеце «Пінскі голас», у 1933 годзе.

Паэма пачынаецца так:

На гарэ ля Піны

горад Пінск лёг стары.

У васнове сыны

паляглі пад муры.

Узнесься Пінск ля ракі,

на палескай зямлі,

быццам стораж які,

гдзе яны паляглі. (...)

Ён глядзіць на прастор

ГЭТЫХ рЭК і балот,

песню ўзносіць да зор –

ШТО ШАПОЧА ЧАРОТ...

Разышлася вада

гей далёка вясной,
быццам мора-бяда
ўсё пакрыла сабой. (...)

Прааналізуем твор.

Паляшучка, Беларус, Мужык-волат – цэнтральныя вобразы-сімвалы паэмы, праз якія высвечваецца гістарычнае жыццё Пінска ў 20-я гады XX стагоддзя.

Паляшучка – гэта абагульнены вобраз самой Піншчыны, якая параўноўваецца з *прыгожай маладой дзяўчынай*. Аўтар яе апісвае яркімі метафарычнымі фарбамі, так пяшчотна:

Маладая сама,
як у полі вясна.
Красна, пекна сабою.
Яна статна, дзяўчо,
як бярозка ў саку...

У першых трох частках паэмы галоўная гераіня закахалася ў маладога *Беларуса*, вобраз якога надае паэзіі М. Ключановіча глыбокую духоўную значнасць. Ідэалізаваны выбраннік *паляшучкі* невыпадкова рамантызаваны, надзелены самымі лепшымі чалавечымі рысамі, бо ён – «улюбёнец усяго Пінска», бо менавіта «дабро» было яго ідэалам:

Горад Пінск аднаго
Беларуса прыняў,
як любімца свайго,
прыгалубіў, абняў.
Ён у Пінску сабе
працай хлеб дабываў,
ня бываў на гульбе,
часам вольным чытаў.
Ён высока глядзеў,
духам чыстым сваім.
Над Пісаньнем сядзеў
Святой праўдай вадзім.(...)
Ён заняўся *Дабром* –
ідэалам сьвятым,
ён бароўся са злом –
злом людскай сьлепаты.
Ён гарэў, саграваў
сваім палкім агнём...

Відаць, што асноўным матэрыялам для стварэння вобраза *Беларуса* стаў *тып асобы самога аўтара*. Як вядома, М. Ключановіч у сярэдзіне 20-х гадоў XX стагоддзя быў актыўным стваральнікам і ўдзельнікам суполак Беларускай сялянска-рабочай грамады.

Калі вобраз *Беларуса* аўтар, у большасці, спісаў з сябе, то прататыпам *паляшучкі* магла быць кожная з тых яркіх жанчынак, якім Ключановіч прысвяціў паэму (гл. дадатак): гэта – і *маладзенькая* Уладзя Вялічка, і «*свядома-гордая*» Тамара Заяц, ці *мякка-працавітая* Жэня Каліневіч, а мо гэта былі – *наравістая* Тася Шпак, ці «*ўладарніца сваёй душы*» Лідзія Камінская, альбо «*ціха-статная*» Муся Пятроўская⁸, ці Уладзіслава Вялічка-Андруховіч.

Думаецца, усе яны маглі тады наведваць бібліятэку Ключановіча, якую ён заснаваў яшчэ ў 1926 годзе.⁹ Гэта былі прагрэсіўна настроеныя жанчыны: у пачатку 1930-х гадоў шукалі свой асаблівы накірунак духоўнага развіцця менавіта ў асяродку маладых пінскіх творцаў (паэтаў, журналістаў, мастакоў) – членаў літаратурнага гуртка «Шалаш поэтов», пасяджэнні якога праходзілі ў бібліятэцы Ключановіча.

Невыпадкова А. Ільін піша: «Стоит отметить, что владельцы библиотек тогда ориентировались на невзыскательный вкус массового читателя: среди книг преобладали любовные романы. Похоже, что большинство читателей составляли женщины» [4, с.282].

Тут хочацца падкрэсліць, што бібліятэка М. Ключановіча ў хуткім часе стала цэнтрам для рускіх актывістаў. І ў 1932 годзе яе купіў у Ключановіча пінскі паэт Васіль Каратышэўскі¹⁰. Але ён не мог тады кіраваць бібліятэкай, бо, як адзначыў А.Ільін, «русский националист В. Коротышевский сидел в тюрьме, по причине своих антипольских действий, из-за этого он никогда не получил бы разрешение властей на руководство библиотекой, поэтому её формально возглавила мать поэта – Мария Иосифовна Коротышевская (1885 –1957), а само книжное собрание переместили в здание на ул. Францисканской» [4, с. 283].

⁸ Верагодна, што ў вершы «К МарусеЪ» М. Ключановіч паказаў Мусю Пятроўскую (яна мілая, як дзіця); лірычны герой назірае за маладой дзяўчынай, якая прыгожа спявае, і яна закахалася ў паэта.

⁹ А. Ільін піша: «7 мая 1926 года М. Ключанович основал платную библиотеку (около 1500 книг), которая размещалась в доме русских журналистов и издателей Феоктиста и Евгения Котляревских (ул. Школьная, д. 4). Однако уже 21 октября библиотека была перенесена на главную городскую улицу (ул. Костюшко, 12), что, вероятно, связано с выездом братьев Котляревских из Пинска» [4, с. 271].

¹⁰ В. Каратышэўскі быў супрацоўнікам газет «Под небом Полесья» і «Пинский Голос». У асабістым архіве А. Ільіна маюцца сканы зборніка вершаў Васіля Каратышэўскага пад назвай «Інтымное». Кніга выдадзена ў Пінску, у 1932 годзе, над яе вокладкай працаваў мастак А. Зажак (гл. дадатак).

Зноўку прыгадаем М. Ключановіча. Ён ставіўся да Марыі Іосіфаўны з вялікай павагай. У адным з вершаў, надрукаваным у газеце «Пінскі голас» (1933 г., № 6), паэт своеасабліва выказаў пачуцці да ахоўніцы бібліятэкі: вобраз *маці Каратышэўскага* набывае некаторыя *рысы святасці ў радках* :

Лампадка набожнай рукою
с молитвой зажжена...
И светится лучисто-строго,
и теплится она.
Так мать поэта волей Бога
для сына рождена...

Аднак вернемся да аналізу вобраза *паляшучкі*. Цёмныя сілы ў выглядзе *старой-ведзьмы* адводзяць *дзяўчыну* ад усяго, што звязана з *Беларусам* і яго ідэаламі, патрабуюць, каб яна стала жонкай *нялюбага*. Аўтар іранічна называе старога мужыка *волатам*. Але што той можа прапанаваць маладой дзяўчыне? Рэшткі паганскай веры мясцовых палешукоў з хітрыкамі цьмянага мінулага?

Паляшуча апынулася ў няўцешным становішчы: жыць з нялюбым чалавекам яна не хоча. Але ж і разам з *Беларусам* не можа спраўдзіцца яе шчасце. Аўтар прыводзіць да гібелі сваю гераіню.

У 4-й і 5-й частках паэмы вобраз *Беларуса* губляе станоўчыя рысы характару. Мы як бы назіраем за хлопцам вачыма *паляшучкі*. Яе каханец – пасіўны, нейкі знешні – з чужога горада... Чаму ж М. Ключановіч у 4-й і 5-й частках паэмы паказаў *Беларуса* без ясных ідэалаў.

Падкрэслім, «Паляшучка» напісана ў 1931 годзе на беларускай мове, а гэта азначае, што М. Ключановіч утрымліваў кантакты з беларускім рухам аж да вымушанага свайго ад'езду з Пінску (1933 г.). Пра гэта сведчыць і яго перапіска з Найдзюком.

Прывядзем ліст М.Ключановіча ад 23.XI.1931 г.:

Глыбокапаважаны Пане Найдзюк!

Пасылаю «Палешучку». Прашу надрукаваць 500 экзemplяраў. Паперу дайце ня горшую, чым дадзена на ЦХ. Вкладка няхай будзе белая. Я думаю будзе 32 старонкі ці колькі там выйдзе... (у палавіну фармату ЦХ)

Пішэце колькі гэта абыдзеца.

3-ці выпуск ЦХ няхай паменшыць, каб ён не прапаў.

А можа падыйдзе «Палешучка» і Вы зможаце выкарыстаць

Шрыфт дайце той, што і ў 2 выпуску.

З папанаю Ключановіч¹¹

¹¹ Гэты дакумент адшукаў П. Абламскі ў бібліятэцы імя Урублеўскіх.

З вышэйпрыведзенага ліста бачна, што М.Ключановіч натхнёна клапаціўся аб беларускай мове, аб надрукаванні сваёй беларускай «*палесскай повесці*».

Скажам яшчэ, што беларускі рух на Піншчыне не быў масавым. Адносна гэтага сашлемся на некаторыя меркаванні гісторыка Паўла Абламскага: «У Пінску фактычна не існавала беларускага нацыянальнага асяроддзя, хоць і былі гурткі ТБШ; у палешукоў не было выразнай нацыянальнай самасвядомасці... У канцы 20-х гадоў XX стагоддзя М.Ключановіч разачараваўся ў беларускім руху, таму і адбыўся «пералом» у яго душы»[1].

Але ж А. Ільін па-іншаму патлумачыў змены ў светапоглядзе *Міхаіла*: Аляксандр Львовіч заўважыў, што менавіта дзейнасць у Пінску рускіх манархістаў паўплывала на «пералом» у душы Ключановіча – і ён зрабіўся «рускім нацыяналістам». Сашлемся на радкі артыкула А.Ільіна «Пинская русская библиотека Ключановича-Коротышевской»: «Белорусский деятель стал русским националистом, слущкий повстанец – православным философом, возомнившим себя Мессией, готовым спасти Россию от большевиков. Перед общей перепесью населения принимал активное участие в агитации в пользу списка №12 под названием “Русские люди”» [4, с. 282].

Літаратурна-мастацкі гурток рускай моладзі праіснаваў да канца 1935 года.

У 1939 г. перастала існаваць і бібліятэка Каратышэўскіх¹². А што тычыцца самога В. Каратышэўскага, то ў яго жыцці пачаўся іншы этап. Пра гэта А.Ільін сказаў так: «Он под давлением польских властей вынужден был покинуть Полесское воеводство и поселиться в Варшаве. Там он женился на лунинчанке Александре Ивановне Лобачевской (1910 – 2003), отсидевшей два года в тюрьме за коммунистическую деятельность. В 1937 году они вернулись в Пинск и с сентября 1939 года, когда в городе установилась советская власть, работали журналистами в пинских и минских газетах. После войны Василий Коротышевский руководил литературным объединением «Орбита». И действительно, *вывел на орбиту поэтическую планету* – Евгению Янищиц» [3].

Дарэчы, Васіль Каратышэўскі быў таленавітым паэтам. Адчувальныя ў яго паэзіі ўплывы рускіх паэтаў-сімвалістаў. Як тут не прыгадаць верш «В маленьком театрике» (з кнігі «*Интимное*»), дзе навідавоку аўтарскае мысленне з выкарыстаннем прыёмаў фарсу, дадаецца

¹² А. Ільін піша: «По сведениям Олега Васильевича Коротышевского – сына поэта, библиотеку не смогли продать. Во время войны Мария Иосифовна Коротышевская и её муж вывезли на трёх подводах большую часть библиотеки в деревню, где она и сгорела. Меньшую часть библиотеки, оставшуюся в Пинске, гестаповцы вывезли на грузовике, тогда же осенью 1943 г. арестовали Коротышевских» [4, с. 284].

яшчэ і самаіронія – Каратышэўскі іранічна апісвае выпадак са свайго жыцця:

В маленьком театрикѢ ставили любители
может быть трагедию, может быть и фарс.
В залѢ переполненном мы одни не зрители,
потому что зрители к нам сидят en face.

И не удивительно – мы так опечалены,
словно подсудимые на скамьѢ сидим;
вот и любопытствуют провинціональные¹³,
что это за парочка вдруг попала к ним.

С лицами застывшими смотрим на любителей,
но и тѢ, нам кажется, говорят о нас...
В маленьком театрикѢ, наблюдали зрители,
может быть трагедию, может быть и фарс [5, с. 15].

Мал. 3. Вокладка кнігі В. Каратышэўскага «Інтимное»

БІБЛІАГРАФІЧНЫЯ СПАСЫЛКІ

1. Ablamski, A. Polityka narodowościowa państwa polskiego na Polesiu w latach 1921-1939 / Pavel Ablamski //Praca doktorska napisana pod kierunkiem dr hab., prof. IH PAN Joanny Gierowskiej-Kałużur. – Polska Akademia Nauk. Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla w Warszawie. – Warszawa, 2023 r.
2. Ёрш, С. Міхась Ключановіч — случкі паўстанец, філосаф і паэт. Самая загадкавая асоба // Czasopis (Беласток), 2015. № 1. С. 34-37.
3. Ильин, А.Л. «Шалаш поэтов» // «Гістарычная брама», 2004. № 1(22); [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://brama.brestregion.com/nomer22/artic21.shtm>

¹³ У пачатку XX стагоддзя ў рускай прэсе шырока ўжывалі слова «провинциональные».

4. Ильин А.Л. «Пинская русская библиотека Ключановича-Коротышевской» /Берасцейскія кнігазборы: праблемы і перспектывы даследавання. Матэрыялы і даклады IV Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі. Брэст, 22 – 25 мая 2018 года. – Брэст, 2019. С. 271–284.

5. Коротышевский, В. «Интимное»: стихи / Василий Коротышевский // Пинск: «Пінскі голас», 1932. – 32 с.

6. Міхаіл [Ключановіч] «Хрыстовы Золак»: вершы / Міхаіл Ключановіч // Вільня: Беларуская Друкарня ім. Фр. Скарыны, 1927. – 62 с.

**THE SIGNIFICANCE OF THE LITERARY WORK OF MIKHAIL
KLYUCHANOVICH (IN THE CONTEXT OF THE RESEARCH OF THE
PINSK LOCAL HISTORIAN A. IL'IN)**

E. A. Ignatiuk

Polessky State University

Pinsk, The Republic of Belarus

E-mail: ignatuk.e@polessu.by

This article considers the unique features of the poetry of the The Republic of Belarusian poet M. Klyuchanovich. The significance of his particular poem «Paleshuchka» is highlighted in its exploration of the spiritual life of the residents of Polesie in the early 20th century, as well as the symbolic imagery of the album «Hrystov Zolak» (1927). The research is based on the article "The Hut of the Poets" by contemporary local lore scholar A. L. Ilyin.

Keywords: The Library of M. Klyuchanovich, The Republic of Belarusianness, area studies, religion, Polesie, «The Hut of the Poets».